

**Úřad
Národní
rozpočtové
rady**

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2021

KAPITOLA 359 –
Úřad Národní rozpočtové rady

V Praze dne 24. března 2022

č.j. ÚNRR-401/2022

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2021

Kapitola 359 – Úřad Národní rozpočtové rady

Předkládá: doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc.
předsedkyně Národní rozpočtové rady

Obsah

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDKYNĚ NÁRODNÍ ROZPOČTOVÉ RADY	2
1 PROFIL INSTITUCE A JEJÍ POSLÁNÍ.....	3
1.1 SLOŽENÍ NÁRODNÍ ROZPOČTOVÉ RADY	3
1.2 ÚŘAD NÁRODNÍ ROZPOČTOVÉ RADY.....	4
2 VÝBOR PRO ROZPOČTOVÉ PROGNÓZY	5
3 VEŘEJNÉ FINANCE V ROCE 2021	6
3.1 PŮVODNÍ ZÁMĚRY	6
3.2 ROZVOLŇOVÁNÍ FISKÁLNÍCH PRAVIDEL A NOVELIZACE ZÁKONA O STÁTNÍM ROZPOČTU.....	6
3.3 JEDNORÁZOVÁ A PŘECHODNÁ OPATŘENÍ.....	8
3.4 NASTAVENÍ FISKÁLNÍ POLITIKY V ROCE 2022	9
4 MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ FISKÁLNÍCH RÁMCŮ	10
5 ZHODNOCENÍ ČINNOSTI ZA ROK 2021	13
6 PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ÚŘADU	15
6.1 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA	15
7 ZAHRANIČNÍ CESTY A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	17
8 VZDĚLÁVÁNÍ	19
9 KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ A MÉDII	20
9.1 POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM 21	
10 HOSPODAŘENÍ S ROZPOČTOVÝMI PROSTŘEDKY	22
11 KONTROLNÍ ČINNOST	24
11.1 VNITŘNÍ KONTROLY	24
11.2 VNĚJŠÍ KONTROLY.....	24
11.3 AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY.....	24
12 PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ DO BUDOUCNA.....	25

Úvodní slovo předsedkyně Národní rozpočtové rady

Vážené dámy, vážení pánové,

rok 2021 byl čtvrtým rokem činnosti Národní rozpočtové rady. I v tomto roce pokračoval negativní vliv pandemie COVID-19 na vývoj hospodaření státu. V únoru 2021 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR razantní navýšení deficitu státního rozpočtu pro rok 2021 z původních 320 mld. Kč na 500 mld. Kč. Stát nakonec uzavřel hospodaření se schodkem ve výši 420 mld. Kč. To je sice menší deficit, než jaký byl kabinetem Andreje Babiše plánován, nicméně převýšil o více než 50 mld. Kč dosud rekordní deficit z roku 2020.

Státní dluh ke konci roku 2021 dosáhl 2,5 bil. Kč. Ve srovnání s rokem 2020 vzrostl o 416 mld. Kč a ve srovnání s rokem 2019 dokonce o 826 mld. Kč. Podle aktuálních odhadů Ministerstva financí České republiky činily přímé výdaje či výpadky příjmů souvisejících přímo s pandemií COVID-19 v období 2020–2021 v souhrnu 351 mld. Kč. Zvýšení státního dluhu bylo tedy ve vztahu k samotným nákladům na pandemická opatření více než dvojnásobné. Zadlužení státu ke konci roku 2021 dosáhlo 40,3 % HDP.

Poslední čtvrtletí roku 2021 bylo ve znamení nejistoty ohledně státního rozpočtu pro rok 2022. Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR přinesly změnu pohledu na veřejné finance. Předchozí vláda navrhovala opět vysoce deficitní státní rozpočet, kdy mělo negativní saldo dosáhnout 377 mld. Kč. Nová vláda premiéra Petra Fialy se ale přihlásila k razantnější fiskální konsolidaci a návrh státního rozpočtu předchozí vlády odmítla.

Tímto rozhodnutím se Česká republika ocitla na počátku roku 2022 v situaci rozpočtového provizoria. Základem hospodaření v rozpočtovém provizoriu je uvolňování finančních prostředků jednotlivým kapitálům ve výši 1/12 výdajů rozpočtu z předchozího roku. To sice zabezpečuje základní fungování státu, ale přináší omezení v oblasti spouštění velkých investičních akcí, vypisování nových dotačních programů a čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů.

V únoru 2022 předložila vláda nový návrh státního rozpočtu s deficitem 280 mld. Kč, což je o 97 mld. Kč méně, než tomu bylo u návrhu předchozí vlády. Poslanecká sněmovna schválila nový rozpočet 10. března 2022 a rozpočtové provizorium skončilo 18. března.

Relativní uklidnění pandemie COVID-19 bylo 24. února 2022 narušeno vpádem vojsk Ruské federace na území Ukrajiny. Válečný konflikt přinesl

náhlou změnu geopolitické i bezpečnostní situace a znamená nejen riziko pro vývoj ekonomiky, ale i další obrovskou výzvu pro české veřejné finance, a to v několika rovinách. První přímý dopad je financování uprchlické krize. Po třech týdnech války přijala ČR přibližně 200 tisíc uprchlíků, dominantně žen a dětí. Případná silnější uprchlická vlna může znamenat nečekanou a nepredikovatelnou zátěž pro veřejné rozpočty v krátkém a možná i střednědobém horizontu.

Další neznámou je dopad konfliktu na ceny energetických surovin, a tedy i inflaci v České republice, která může vyvolat potřebu dodatečných kompenzací pro domácnosti či podnikatelský sektor. Vysokou prioritou bude mít oblast bezpečnosti a obrany, která je dlouhodobě podfinancovaná. Kromě toho ČR bude muset začít promptně plnit spojenecké závazky a vydávat na obranu minimálně 2 % HDP.

Změna priorit se bude týkat i oblasti energetické bezpečnosti, kde je nutné jednoznačně snížit závislost na dosavadním dominantním dodavateli plynu – Rusku. Bude pravděpodobně posunut současný pohled na plnění klimatických cílů.

Rozsah dopadů probíhajícího konfliktu na veřejné rozpočty nelze nyní seriózně vyčíslit. Výdaje ať již přímo či nepřímo spojené s válečným konfliktem na Ukrajině jsou nyní pokrývány z tzv. vládní rozpočtové rezervy, která je stanovována právě pro případ nečekaných mimořádných výdajů. S pokračujícím vývojem konfliktu však vidím novelizaci schváleného rozpočtu jako čím dál více pravděpodobnou.

Otázka, do jaké míry bude muset být rozpočet upraven a jaká bude výše konečného salda, je však nyní předčasná. Její zodpovězení je závislé na tom, kdy a s jakým výsledkem skončí ruské agrese, jakožto i na mnoha dalších faktorech – konečném počtu přijatých uprchlíků a jejich zapojení na český trh práce, rozsahu uvalených sankcí na Rusko a jejich zpětných dopadech na českou ekonomiku apod.

doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc.
předsedkyně Národní rozpočtové rady

1 Profil instituce a její poslání

Národní rozpočtová rada (dále jen „Rada“) je nezávislý odborný orgán, který vznikl v lednu 2018 na základě zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“). Hlavním posláním Rady je vyhodnocovat, zda stát a další veřejné instituce dodržují pravidla rozpočtové odpovědnosti daná Zákonem. Činnost Rady se však neomezuje jen na tento úkol. Rozsah jejích aktivit, kterými mimo jiné přispívá k udržitelnosti veřejných financí České republiky a snižuje riziko nadměrného zadlužování státu, je mnohem širší. Rada především:

- hodnotí plnění číselných fiskálních pravidel, kterými jsou zejména pravidlo limitu výše dluhu, stanovení celkových výdajů sektoru veřejných institucí podle § 10 Zákona, odvození výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů podle § 12 Zákona a hospodaření územního samosprávného celku, a vypracovává a předkládá Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR zprávu o jejich plnění,
- zjišťuje výši dluhu a vyhláší je stejným způsobem, jakým se vyhláší zákony do 1 měsíce ode dne prvního zveřejnění výše dluhu sektoru veřejných institucí za předchozí kalendářní rok Českým statistickým úřadem,
- sleduje vývoj hospodaření sektoru veřejných institucí,
- s přihlédnutím k hospodářskému a společenskému rozvoji, zaměstnanosti a mezigenerační soudržnosti vypracovává a předkládá

1.1 Složení Národní rozpočtové rady

Rada je dle Zákona tříčlenná. Skládá se z předsedy a dvou členů. Předsedu Rady volí Poslanecká sněmovna na návrh vlády. Další dva členové jsou rovněž voleni Poslaneckou sněmovnou, po jednom na návrh Senátu a na návrh České národní banky. Standardní délka funkčního období člena Rady činí 6 let. První funkční období po vzniku Rady (v roce 2018) nicméně Zákon dvěma členům zkracuje –

Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR (dále jen „Poslanecká sněmovna“) zprávu o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, která obsahuje hodnocení, jakým způsobem mohou plánované vládní politiky svými přímými dlouhodobými dopady pravděpodobně ovlivnit udržitelnost veřejných financí.

- vypracovává stanovisko k výpočtu hodnoty nápravné složky,
- schvaluje návrh rozpočtu Úřadu Rady (dále jen „Úřad“) a střednědobý výhled rozpočtu Úřadu na 2 další roky a předkládá je Ministerstvu financí ČR (dále jen „MF ČR“) a Rozpočtovému výboru Poslanecké sněmovny,
- schvaluje výroční zprávu Úřadu a zprávu o plnění rozpočtu Úřadu a předkládá je ministerstvu financí a Rozpočtovému výboru Poslanecké sněmovny,
- schvaluje závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu.

Stanoviska a zprávy vydávané Radou slouží jako podklady pro Vládu ČR, Poslaneckou sněmovnu a územní samosprávy mimo jiné k tomu, aby mohly co nejpresněji a nejodpovědněji plánovat a provádět fiskální a rozpočtovou politiku. Kromě toho jsou výstupy Rady, jež zahrnují i výzkumné, informační a podkladové studie, užitečné pro širokou veřejnost. Každý občan díky nim může získat lepší povědomí o tom, v jakém stavu veřejné finance jsou a kterým směrem se ubírají.

jednomu z členů o 2 roky, druhému o 4 roky tak, aby v budoucnu nedocházelo k obměně celé Rady na jednu po 6 letech, ale aby se každé 2 roky volil jeden člen, a byla tak zachována kontinuita orgánu.

Předsedkyně Rady doc. Ing. Eva Zamrazilová, CSc. byla zvolena do funkce v lednu roku 2018 na šesti-leté funkční období.

Předsedkyně Národní rozpočtové rady Eva Zamrazilová

Člen Rady prof. Ing. Jan Pavel, Ph.D. byl zvolen ve stejné době na návrh České národní banky na dvouleté funkční období. Po vypršení jeho prvního mandátu byl navržen do funkce Českou národní bankou znovu, přičemž Poslanecká sněmovna svou volbou

prof. Pavla ve funkci potvrdila do roku 2026. V prosinci 2021 byl Poslaneckou sněmovnou na návrh Senátu zvolen na šestileté funkční období člen Rady Ing. Mojmír Hampl, MSc., Ph.D., který se ujal mandátu v lednu roku 2022. Ve funkci nahradil prof. Ing. Richarda Hindlse, CSc., dr. h. c.

Členové Národní rozpočtové rady: Jan Pavel (vlevo) a Mojmír Hampl (vpravo)

1.2 Úřad Národní rozpočtové rady

Spolu s Radou vznikl na základě Zákona také Úřad Národní rozpočtové rady který zajišťuje úkoly spojené s odborným, organizačním, administrativním, personálním a technickým zabezpečením činnosti Rady. Úřad je organizační složkou státu a účetní

jednotkou. V čele Úřadu stojí vedoucí Úřadu, jehož jmenuje a odvolává Rada a jenž je podřízen předsedkyni Rady. Vedoucím Úřadu je od roku 2018 Mgr. Jakub Holas.

2 Výbor pro rozpočtové prognózy

Výbor pro rozpočtové prognózy (dále jen „Výbor“) je nezávislý orgán založený na základě Zákona. Zákon Výboru ukládá pro účely přípravy státního rozpočtu, rozpočtu státních fondů a rozpočtů zdravotních pojišťoven a jejich střednědobých výhledů pravidelně a souhrnně předem posuzovat makroekonomické a fiskální prognózy sektoru veřejných institucí, zpracované Ministerstvem financí České republiky, zejména z hlediska pravděpodobnosti jejich naplnění. Výbor vypracovává stanoviska s kvalitativním hodnocením za použití hodnotících stupňů: optimistická, realistická či obezřetnostní prognóza, a to včetně odůvodnění stanoviska. MF ČR je pak povinno výsledek posouzení Výborem zveřejnit a zohlednit při svých prognózách.

Výbor vznikl v roce 2018, kdy byla za jeho členy vybrána desítka předních českých ekonomů a analytiků ze soukromé, veřejné i akademické sféry.

Funkční období členů Výboru je tříleté, ke konci dubna 2021 tedy vypršel mandát všem členům Výboru. Rada proto dle Zákona vládě navrhla kandidáty pro další funkční období.

Stávající Výbor pro rozpočtové prognózy je osmičlenný a jeho předsedou je od dubna 2018 hlavní ekonom UniCredit Bank Pavel Sobíšek, jenž byl po uplynutí svého prvního tříletého mandátu v dubnu 2021 potvrzen ve funkci i na další tři roky.

Stávající složení Výboru pro rozpočtové prognózy:

Předseda:

RNDr. Pavel Sobíšek, hlavní ekonom UniCredit Bank

Místopředseda:

PhDr. Jakub Seidler, Ph.D., hlavní ekonom České bankovní asociace,

Členové (v abecedním pořadí):

- Ing. Bohuslav Čížek, Ph.D., MBA, ředitel Sekce hospodářské politiky Svazu průmyslu a dopravy České republiky,

- Ing. Petr Král, ředitel sekce měnové České národní banky,
- Ing. Karina Kubelková, Ph.D., MBA, hlavní analytička a vedoucí oddělení analýz Hospodářské komory České republiky,
- Ing. Martin Kupka, CSc., hlavní ekonom Československé obchodní banky, a.s.,
- doc. Ing. Tomáš Pavelka, Ph.D., makroekonomický analytik Českomoravské konfederace odborových svazů,
- Ing. Jan Vejmělek, Ph.D., CFA, hlavní ekonom Komerční banky, a.s.

Výbor v roce 2021 zasedal celkem čtyřikrát. První z těchto jednání se uskutečnilo online 28. ledna 2021 a Výbor na něm vyhodnotil makroekonomickou, jakožto i fiskální prognózu MF ČR z ledna 2021 pro rok 2021 a pro rok 2022 z hlediska pravděpodobnosti jejich naplnění jako realistické.

Další jednání se uskutečnilo 20. dubna 2021 opět v online prostředí a Výbor na něm vyhodnotil makroekonomickou prognózu MF ČR z dubna 2021 pro roky 2021 a 2022 z hlediska pravděpodobnosti jejího naplnění jako realistickou. Stejně stanovisko přijal Výbor k fiskální prognóze.

Výbor se poprvé sešel osobně 30. srpna 2021, kdy posoudil makroekonomickou prognózu MF ČR ze srpna 2021 pro roky 2021 a 2022 z hlediska pravděpodobnosti jejího naplnění opět jako realistickou. Jako realistickou pak vyhodnotil Výbor na tomto jednání i srpnovou fiskální prognózu MF ČR pro roky 2021 a 2022.

Během listopadového setkání členové Výboru diskutovali makroekonomickou a fiskální prognózu MF ČR, avšak nepřijali k těmto materiálům stanovisko, neboť tyto prognózy nevstupují do rozpočtového procesu. Zároveň Výbor zpětně vyhodnotil prognózy a výhledy MF ČR pro rok 2020 a přijal stanovisko, že se v celém tříletém období dobře shodovaly s prognózami a výhledy členů Výboru.

3 Veřejné finance v roce 2021

3.1 Původní záměry

Veřejné finance České republiky v roce 2021 byly již druhý rok v řadě pod výrazným tlakem a v mnoha ohledech vykazovaly podobné rysy v porovnání s rokem 2020. Prvotní záměry se od skutečnosti také výrazně lišily. Původně schválený návrh státního rozpočtu předpokládal deficit 320 mld. Kč, přičemž

příjmy státního rozpočtu měly oproti skutečnosti roku 2020 vzrůst o 0,9 % a dosáhnout 1 488 mld. Kč, zatímco na výdajové straně státního rozpočtu mělo dojít ke snížení o 1,9 % na celkových 1 808 mld. Kč. Celkové saldo státního rozpočtu pak bylo pro rok 2021 odhadnuto na -4,9 % HDP.

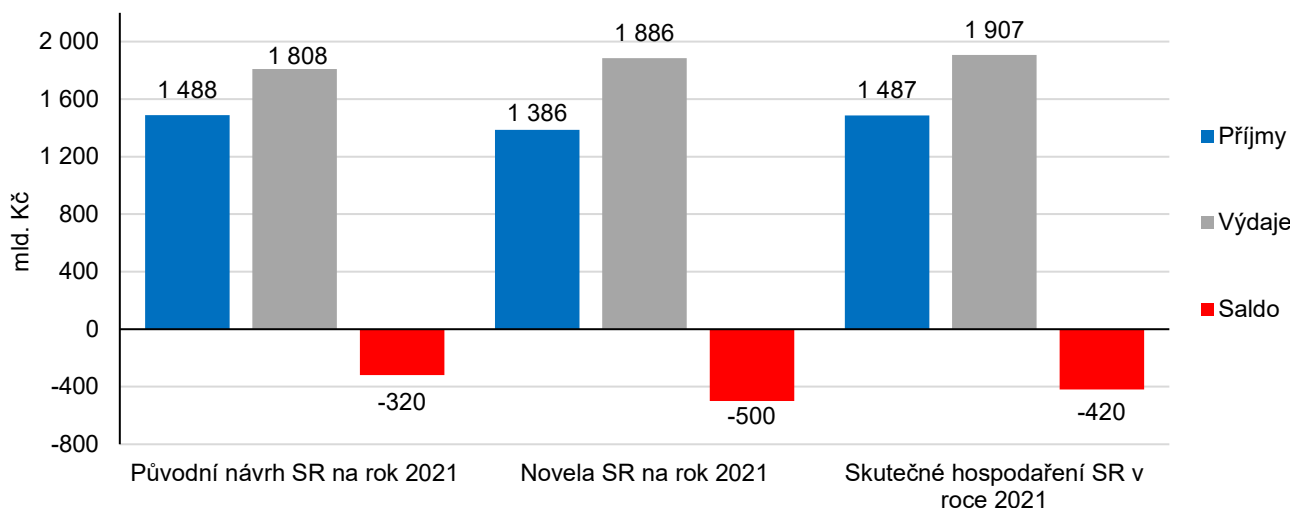
3.2 Rozvolňování fiskálních pravidel a novelizace zákona o státním rozpočtu

Původní návrh státního rozpočtu se ještě před začátkem roku 2021 stal nerealistickým, když Poslanecká sněmovna 22. prosince 2020 schválila takzvaný daňový balíček¹, prostřednictvím kterého byl mimo jiné již podruhé v roce 2020 novelizován Zákon. Tato novela vůbec nestanovila výši přípustného strukturálního deficitu pro rok 2021 a zcela tak vypula jednu z pojistek rozpočtové odpovědnosti. V platnosti zůstalo pouze budoucí snižování strukturálního deficitu tempem 0,5 % HDP ročně. K zásadnímu ovlivnění poté došlo na příjmové straně státního rozpočtu. Nejzásadnější změny proběhly u daně z příjmů fyzických osob (DPFO), kde došlo ke snížení efektivní sazby daně prostřednictvím zrušení konceptu zdaňování takzvané superhrubé mzdy a současného zavedení klouzavě progresivní sazby se dvěma

mezními sazby 15 % a 23 %. Zároveň u DPFO došlo ke zvýšení základní slevy na poplatníka. Dále byly součástí daňového balíčku také dílčí změny v oblasti spotřebních daní.

Vzhledem k nutnosti zohlednění dopadů daňového balíčku a uvolnění dodatečných finančních prostředků v souvislosti s pandemií COVID-19 došlo 18. února 2021 ke schválení razantního navýšení deficitu státního rozpočtu z původně plánovaných 320 mld. Kč na 500 mld. Kč. Oproti původnímu návrhu počítal nový návrh s poklesem plánovaných příjmů o 102 mld. Kč na celkových 1 386 mld. Kč a zároveň s nárůstem výdajů o 78 mld. Kč na 1 886 mld. Kč (viz Graf 1).

Graf 1 Novely státního rozpočtu v roce 2021

Zdroj: MF ČR (2022); výpočty ÚNRR.
Pozn.: SR = státní rozpočet.

Plánovaný deficit ve výši 500 mld. Kč nakonec nebyl zcela naplněn, když státní rozpočet za rok 2021 skončil v deficitu 419,7 mld. Kč. Skutečné příjmy státního rozpočtu dosáhly 1 487 mld. Kč, tedy

původně plánované výše, zatímco novelizované příjmy z února 2021 byly přesaženy o více než 100 mld. Kč.

¹ Zákon č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony.

Je zajímavé, že ačkoliv byla příjmová strana státního rozpočtu negativně ovlivněna přijetím daňového balíčku z prosince 2020, výnosy DPFO přesáhly novelizovaný odhad příjmů o více než 20 mld. Kč.

Důvodem bylo zejména udržení zaměstnanosti a relativně silný růst mezd a platů v kombinaci s mimořádnými odměnami pro mnoho skupin zaměstnanců veřejného sektoru. Podobný vývoj je vidět u daně z příjmů právnických osob (DPPO), kde bylo kromě udržení ziskovosti firem významným faktorem také doplacení neuhrazené červnové zálohy roku 2020. Dále se zdá, že nejvíce zasažené sektory obvykle negenerují takové daňové výnosy, aby jejich výpadek negativně ovlivnil celkovou výši inkasa. Výnosy

daně z přidané hodnoty (DPH) byly částečně tlumeny snížením sazeb na některé produkty (vakcíny, testy, respirátory, energie). Pozitivně se však ve druhé polovině roku projevila odložená spotřeba domácností společně s naakumulovanými úsporami. V inkasu spotřebních daní se projevilo snížení sazby spotřební daně z motorové nafty. Výběr spotřební daně z tabákových výrobků byl negativně ovlivněn zejména oslabeným cestovním ruchem, omezením přeshraničních nákupů a očekávaným výkyvem v odběru tabákových nálepek při změnách sazby spotřební daně (podrobněji Tabulka 1). Pozitivní vliv na příjmovou stranu státního rozpočtu měl nepochybně také vývoj inflace, jejíž skutečná hodnota v roce 2021 byla o 2 p.b. vyšší, než s jakou počítalo MF ČR při únorové novelizaci státního rozpočtu.

Tabulka 1 Plánované a skutečné příjmy státního rozpočtu 2021 (mld. Kč)

	Původní návrh SR 2021	Novela SR 2021	Skutečné hospodaření SR 2021
PŘÍJMY CELKEM	1 488	1 386	1 487
DPH	299	288	299
Spotřební daně	167	164	150
<i>Spotřební daň z minerálních olejů</i>	82	78	75
<i>Spotřební daň z tabákových výrobků</i>	63	67	56
DPPO	89	84	129
DPFO	167	88	109
Pojistné na sociální zabezpečení*	549	562	595

Zdroj: MF ČR (2022); výpočty ÚNRR.

Pozn.: Tabulka představuje vybrané, fiskálně nejzásadnější položky příjmové strany státního rozpočtu, nikoliv kompletní výčet. *Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvky na státní politiku zaměstnanosti.

Výdaje státního rozpočtu dosáhly 1 907 mld. Kč, tedy o necelých 100 mld. Kč převýšily původně plánované výdaje a o více než 20 mld. Kč novelizované výdaje státního rozpočtu. Navýšení výdajů bylo dominantně způsobeno stabilizačními opatřeními přijatými v souvislosti s pandemií COVID-19. K největšímu absolutnímu nárůstu výdajů došlo u neinvestičních transferů podnikatelským subjektům

a neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně. Další nárůst byl zaznamenán například u platů. Naopak k nevyčerpání plánovaných výdajů došlo u položky kapitálových výdajů (viz Tabulku 2). Podíl mandatorních a kvazimandatorních výdajů státního rozpočtu během roku 2021 opět narostl a v roce 2022 bude činit 75 % (viz Graf 2).

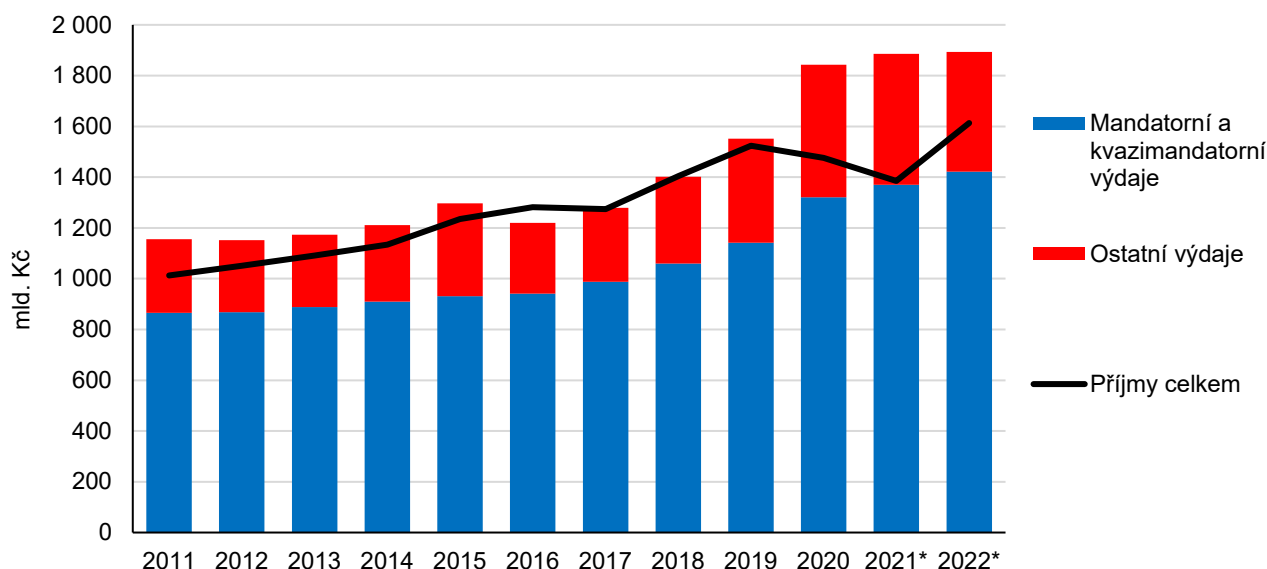
Tabulka 2 Plánované a skutečné výdaje státního rozpočtu 2021 (mld. Kč)

	Původní návrh SR 2021	Novela SR 2021	Skutečné hospodaření SR 2021
VÝDAJE CELKEM	1 808	1 886	1 907
Běžné výdaje	1 621	1 698	1 730
<i>Platy a podobné a související výdaje</i>	146	146	153
<i>Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům</i>	54	95	126
<i>Neinvestiční transfery neziskovým a pod. organizacím</i>	17	17	25
<i>Neinvestiční transfery státním fondům</i>	51	51	66
<i>Neinv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně</i>	219	219	238
<i>Neinv. transfery příspěvkovým a pod. organizacím</i>	76	78	88
<i>Sociální dávky</i>	694	697	692
Kapitálové výdaje	188	188	177

Zdroj: MF ČR (2022); výpočty ÚNRR.

Pozn.: Tabulka představuje položky výdajové strany státního rozpočtu, u kterých došlo k největším změnám.

Graf 2 Příjmy a výdaje státního rozpočtu

Zdroj: MF ČR (2022); výpočty ÚNRR.

Pozn.: *Pro roky 2021 a 2022 se jedná o plánovaný údaj.

3.3 Jednorázová a přechodná opatření

Jak již bylo uvedeno výše, ani rok 2021 se neobešel bez jednorázových opatření na podporu občanů a firem zasažených pandemií COVID-19. Tato opatření lze rozdělit na příjmová opatření, u kterých se v roce 2021 jedná o prominutí DPH na elektřinu a plyn,

a dále na výdajová opatření. Zde významnější podíl tvořily výdaje na kompenzace mzdových nákladů, kompenzační bonus či programy COVID nepokryté náklady a COVID 2021. Celková pomoc ze státního rozpočtu činila 105,5 mld. Kč (viz Tabulku 3).

Tabulka 3 Jednorázové a jiné přechodné operace v roce 2021 (mld. Kč)

Příjmová opatření	-5,4
<i>Prominutí DPH na elektřinu a plyn na měsíce listopad a prosinec</i>	-5,4
Výdajová opatření	-100,1
<i>Kompenzační bonus</i>	-19,6
<i>Prodloužení a zvýšení limitu ošetřovného</i>	-4,7
<i>Nákup zdravotnického materiálu</i>	-9,8
<i>Kompenzace mzdových nákladů</i>	-23,5
<i>Podpora ubytovacích zařízení (Program COVID - Ubytování I a II)</i>	-3,0
<i>Podpora podnikatelů (Program COVID – NÁJEMNÉ I, II a III)</i>	-4,8
<i>Program COVID Sport I, II, III a Restart sportu</i>	-3,9
<i>Program COVID Kultura</i>	-2,9
<i>Program COVID Nepokryté náklady</i>	-15,1
<i>Program COVID 2021</i>	-12,8
CELKEM	-105,5

Zdroj: MF ČR (2022).

3.4 Nastavení fiskální politiky v roce 2022

Pro rok 2022 byl původně připraven návrh státního rozpočtu s plánovanými příjmy 1 551 mld. Kč, výdaji 1 927,6 mld. Kč a celkovým saldem -376,6 mld. Kč. Nově jmenovaná vláda se však v souvislosti se snahou o rychlejší konsolidaci veřejných financí rozhodla tento návrh rozpočtu přepracovat. V důsledku tohoto rozhodnutí hospodařila vláda v prvních měsících roku 2022 v rozpočtovém provizoriu. Dne 10. března 2022 byl Poslaneckou sněmovnou schválen nový státní rozpočet na rok 2022. Plánované příjmy by nově měly dosáhnout 1 613,2 mld. Kč, výdaje 1 893,2 mld. Kč a celkové saldo by tak mělo být lepší o necelých 97 mld. Kč a snížit se na v současnosti plánovaných -280 mld. Kč. Dle prvotních záměrů se tedy zdá, že skutečně dochází k rychlejší než původně plánované konsolidaci veřejných financí. Tuto tezi potvrzuje také rozdílný přístup k čerpání výdajových rámců pro státní rozpočet a státní fondy. U návrhu

státního rozpočtu na rok 2021 došlo k jejich plnému vyčerpání a plánované výdaje tak dosáhly své maximální možné výše. Stejný postup byl uplatněn také u původního návrhu státního rozpočtu na rok 2022. Naopak u nově přepracovaného návrhu státního rozpočtu na rok 2022 jsou plánované výdaje státního rozpočtu a státních fondů na výrazně nižší úrovni, než je hodnota výdajového rámce, což se projevuje mimo jiné podstatným poklesem plánovaného salda státního rozpočtu.

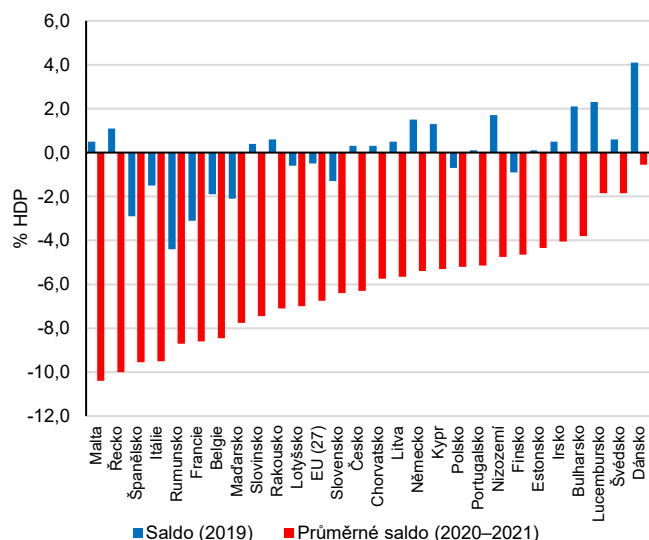
Vzhledem k nárůstu výdajů způsobenému ruskou agresí na Ukrajině je nyní již více než pravděpodobné, že rozpočet ve znění, ve kterém byl schválen Poslaneckou sněmovnou, bude muset být v následujících měsících roku 2022 novelizován a tempo konsolidace veřejných financí bude zpomaleno.

4 Mezinárodní srovnání fiskálních rámců

Poslední dva roky (2020-2021) se nesly ve znamení pandemie COVID-19. Pro veřejné finance zemí EU přinesla nejen dodatečné náklady na zdravotní péči, ale také vysoké náklady na kompenzace ekonomických důsledků pandemických omezení. Ve všech zemích EU se tak veřejné hospodaření výrazně

zhoršilo. Srovnání salda veřejných financí v roce 2019 s průměrem deficitů dosažených v období 2020–2021 přináší Graf 3. Důsledkem tohoto vysoce deficitního hospodaření v letech 2020 a 2021 byl nárůst veřejného zadlužení (viz Graf 4).

Graf 3 Saldo sektoru vládních institucí

Zdroj: AMECO (2022); výpočty ÚNRR.

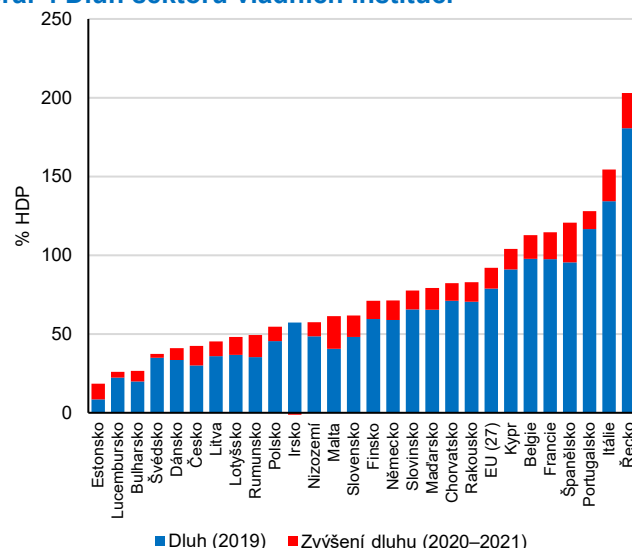
Pozn.: údaje pro rok 2021 jsou odhady dle AMECO.

Vládní pomocí ekonomickým subjektům veřejné finance v zásadě plnily svoji stabilizační funkci. Pro roky 2022 a dále ale již vyvstává potřeba fiskální konsolidace. Zásadní otázkou je, zda reakce některých vlád nezpůsobila trvalé změny ve struktuře výdajů a příjmů sektoru vládních institucí. Fiskální konsolidace bude pro příslušné ekonomiky podstatně obtížnější, protože strukturální změny veřejných financí mají delší dopad než jednorázová opatření.

V procesu konsolidace budou hrát významnou roli nezávislé fiskální instituce (dále také IFI), pro které je střednědobá a dlouhodobá udržitelnost veřejných financí podstatnou oblastí působnosti, společně s hodnocením dodržování fiskálních pravidel. Aktuální rozsah působení IFI a plnění fiskálních pravidel stručně nastíní následující text vycházející z poslední aktualizace databáze Mezinárodního měnového fondu (MMF) publikované v lednu 2022, která se zaměřuje na celosvětový vývoj v této oblasti.

V současné době existují IFI ve 49 zemích². Celkem 31 IFI působí v Evropě, kromě britské, islandské

Graf 4 Dluh sektoru vládních institucí

Zdroj: AMECO (2022); výpočty ÚNRR.

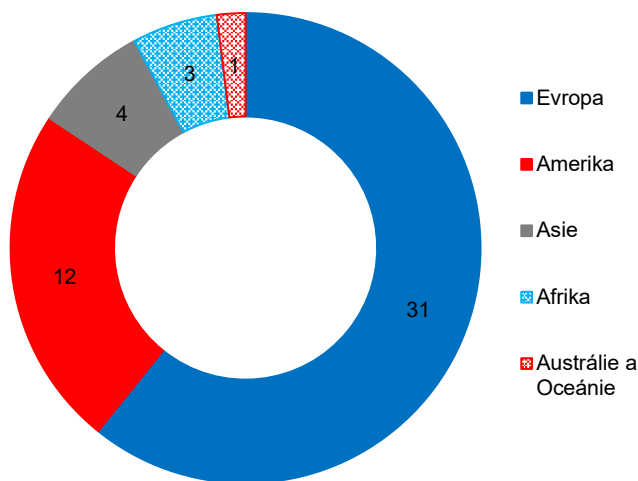
Pozn.: údaje pro rok 2021 jsou odhady dle AMECO.

a srbské IFI jde o instituce v rámci EU. Na pomyslném druhém místě z hlediska počtu IFI se nachází Amerika s 12 institucemi, s odstupem pak Asie (4), Afrika (3) a Austrálie a Oceánie (1). Celkovou strukturu světových IFI ilustruje Graf 5.

Většina světových IFI v rámci svého mandátu reagovala na pandemii COVID-19 bezprostředně a prováděla během let 2020 a 2021 analýzy dopadů pandemie na veřejné finance. IFI hodnotily dodržování fiskálních pravidel a dále také kvantitativně vyhodnocovaly náklady opatření zaváděných v souvislosti s pandemií COVID-19. Instituce hodnotily vládní opatření během pandemie z hlediska jejich transparentnosti, v řadě případů poukazyvaly na přílišnou plošnost (neadresnost) vládní podpory, překrývání těchto podpor, případně kritizovaly vysokou byrokratickou náročnost. Během pandemie COVID-19 se tedy význam existence nezávislých fiskálních institucí potvrdil. Působnost jejich aktivit shrnuje Graf 6.

² Dle IMF (2022) existují dvě IFI v Belgii a Nizozemí.

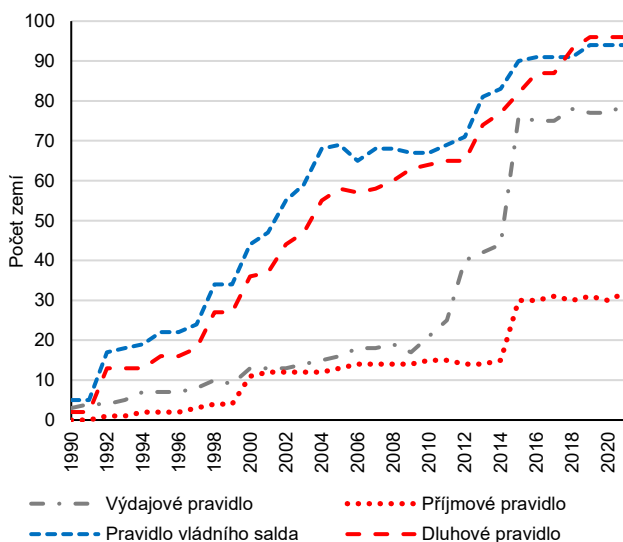
Graf 5 Počet IFI ve světě v roce 2021

Zdroj: MMF (2022); výpočty ÚNRR.

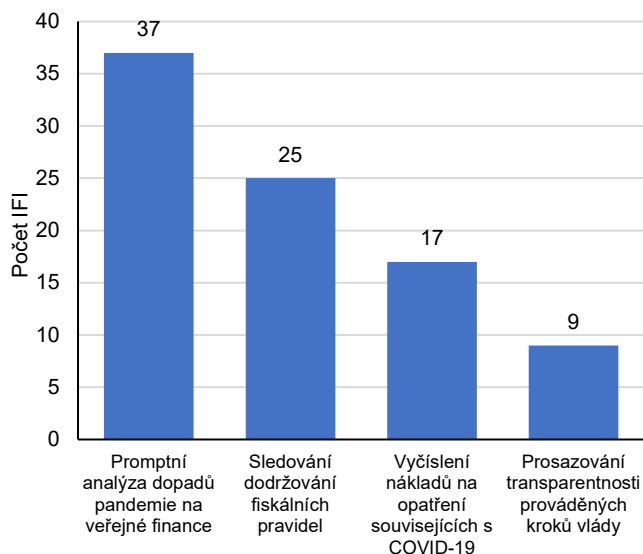
Další zásadní částí fiskálního rámce jsou kromě IFI tzv. fiskální pravidla. Dle údajů z konce roku 2021 alespoň jedno fiskální pravidlo platilo ve 105 zemích, celkový počet aktuálně platných fiskálních pravidel je přitom 250. Z toho samozřejmě vyplývá, že obvyklou praxí je kombinace využití různých pravidel současně. Nejobvyklejší kombinací je dluhové pravidlo (limitující výši dluhu sektoru vládních institucí) a pravidlo limitu salda (vyjádřeného ať již celkovým případně cyklicky očištěným saldem tohoto sektoru), nebo dluhové pravidlo a pravidlo limitu růstu výdajů vlády. V menší míře je aplikováno pravidlo na vládní příjmy. Fiskální pravidla aplikují rozvíjející se

Graf 7 Druhy fiskálních pravidel

Zdroj: MMF (2022); výpočty ÚNRR.

Graf 6 Aktivity IFI během pandemie COVID-19

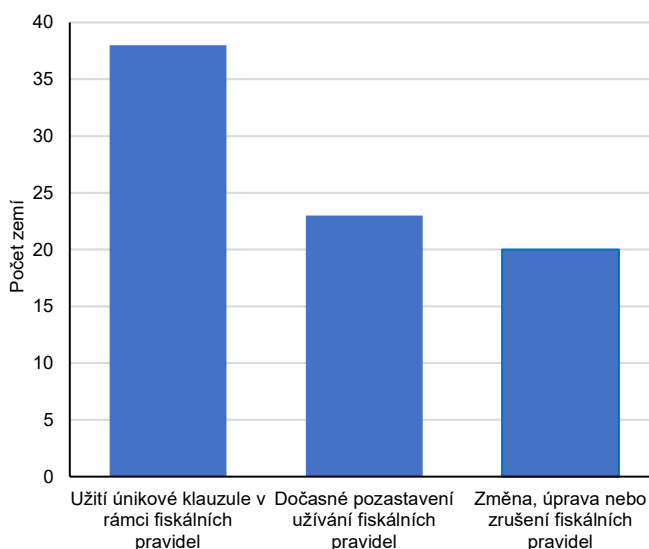

Zdroj: MMF (2022); výpočty ÚNRR.

i vyspělé ekonomiky, méně pak ekonomiky málo rozvinuté. Vývoj aplikace fiskálních pravidel zachycuje Graf 7.

Rovněž je evidentní, že přibližně v polovině zemí, kde platí fiskální pravidla, zatím neexistují nezávislé fiskální instituce. V praxi se potvrzuje, že bez absence dohledového orgánu v podobě IFI lze očekávat výraznější problémy s dodržováním fiskálních pravidel.

Graf 8 Fiskální pravidla v době pandemie

Zdroj: MMF (2022); výpočty ÚNRR.

Zcela nekompromisní dodržování fiskálních pravidel by v případě extrémních událostí typu válečného konfliktu, přírodní pohromy či nečekaně silného hospodářského propadu omezilo stabilizační funkci fiskální politiky. Definice a výčet situací vedoucích k omezení striktní aplikace fiskálních pravidel bývají nedílnou součástí zákonné úpravy fiskálních pravidel a obecně se nazývají jako tzv. „únikové klauzule“. Odklon od fiskálních pravidel v těchto případech musí být pouze dočasný a zákonem jasně vymezený tak, aby fiskální pravidla z dlouhodobého pohledu plnila svoji funkci.

Pandemii COVID-19 lze z tohoto úhlu pohledu vnímat jakožto určitou zatěžkávací zkoušku efektivnosti fiskálních pravidel. Během pandemie docházelo k využití únikových klauzulí, ať již u rozvíjejících se nebo vyspělých ekonomik (především země EU). K deaktivaci únikových klauzulí by mělo dojít na konci roku 2022. Rozvíjející se ekonomiky také často pozastavily platnost pro jasně stanovenou dobu, většinou do roku 2024. Některé rozvíjející se ekonomiky fiskální pravidla změnila či dokonce zrušily. Až na výjimky se jednalo o menší ekonomiky a jejich počet byl nízký.³ Fiskální pravidla v době pandemie shrnuje Graf 8.

Pandemie COVID-19 a její ekonomické dopady potvrdily závažnost problému procykličnosti veřejných financí, na který IFI dlouhodobě upozorňovaly před pandemií. Pandemie a její ekonomické dopady také otevřely debatu ohledně problémů spojených s fiskálními pravidly. Na všechny světové ekonomiky lze vztáhnout tendenci politiků fiskální pravidla „ohýbat“ dle aktuální situace a potřeb vlády. Dalším problémem jsou pravidla založená na potenciálním produktu (tj. především pravidlo cyklicky upraveného salda). Potenciální produkt je nepozorovatelná veličina s několika možnými postupy výpočtu, který navíc podléhá zpětné revizi, čímž se mění i výše limitu fiskálního pravidla odvozená od tohoto potenciálu.

Další problémy se týkají specificky EU. V Evropské unii jsou fiskální pravidla složitá, což je způsobeno vrstvením úprav pravidel na sebe *de facto* již od počátku 90. let. V EU také nejsou dostatečně a jasně koordinována pravidla na národní a celounijní úrovni. Pandemická krize zdůraznila veškerá výše zmíněná slabá místa fiskálních pravidel. Současné myšlenkové trendy navrhuující jejich změny (hlavně v EU) lze obecně shrnout do několika bodů:

- Výrazněji začíná být akcentován střednědobý a dlouhodobý rámec pro fiskální politiku, zejména její ukotvení ve vazbě na udržitelnou úroveň vládního dluhu a jeho snižování specifické pro jednotlivé členské státy EU.
- Začíná se diskutovat možnost odklonu od pravidel opírajících se o výpočet potenciálního produktu a větší důraz na výdajové stropy a tempa růstu upravených běžných výdajů.
- Navrhovány jsou nejrůznější varianty tzv. zlatého pravidla zohledňujícího zejména potřebu investic na boj s klimatickou změnou a procesem digitalizace ekonomiky.
- Hledá se kompromis mezi jednoduchostí fiskálních pravidel a jejich flexibilitou. Posílena by měla být jejich podpora ze strany občanské společnosti („democratic ownership“).
- Na jedné straně se ozývají hlasy volající po větší centralizaci fiskální politiky v rámci EU, a to zejména v souvislosti se společnou dluhovou kapacitou k financování např. výše zmíněných nákladů boje s klimatickou změnou. Na druhé straně existuje i značný prostor pro zefektivnění a komplementární fungování společných evropských a národních fiskálních pravidel.
- V neposlední řadě je patrná jednoznačná tendence k většímu zapojení národních nezávislých fiskálních institucí. Ty by kromě hodnocení reálnosti prognóz pro rozpočtové plánování a udržitelnosti veřejných financí měly svými analýzami přispívat (vedle hodnocení dodržování národních fiskálních pravidel) také ke sledování fiskálních pravidel v rámci tzv. „evropského semestru“. K tomu jsou mimo jiné navrhovány minimální standardy posilující jejich fungování, nezávislost a zdroje.
- Evropská komise by měla představit vlastní návrh úpravy fiskálních pravidel EU v polovině roku 2022.

³ Výroční zpráva Rady za rok 2020 detailně informovala o změně Zákona upravujícího fiskální pravidla v České republice. Během roku 2020 došlo k dvojí novelizaci Zákona, která vedla ke značnému změkčení výdajového fiskálního pravidla limitujícího výši cyklicky upraveného deficitu sektoru vládních institucí. Tato změna Zákona umožnila aplikaci rozvolněné fiskální politiky nejen v období pandemie, ale také výrazně za časový horizont pandemie. Původní limit strukturálního salda dle tohoto pravidla byl před pandemií -1% HDP. Strukturální deficit za rok 2020 dosáhl $2,4\%$ HDP a v roce 2021 dokonce $3,9\%$ HDP (dle MF ČR, Makroekonomická predikce, leden 2022). Budoucí vývoj strukturálního salda českých veřejných financí je nyní obtížné odhadovat, protože nově vzniklá vláda dosud (v době psaní této výroční zprávy) nepublikovala jasné záměry o budoucím záměru konsolidace veřejných financí. Již v roce 2020 však bylo zcela zřejmé, a Rada na tuto skutečnost nesčetněkrát poukazovala, že novela Zákona byla zcela zbytečná, jelikož Zákon obsahuje únikové klauzule, které mohly být užity, jak tomu bylo běžné u ostatních vyspělých ekonomik.

5 Zhodnocení činnosti za rok 2021

Tak jako každý rok, i v roce 2021 se Rada kromě plnění úkolů vyplývajících ze Zákona věnovala dílčím tématům z oblasti veřejných financí. Jmenovitě se jednalo např. o studii *Srovnání tempa plánované fiskální konsolidace v zemích EU*, která porovnává plány fiskální konsolidace jednotlivých zemí EU tak, jak je tyto země formulovaly ve svých konvergenčních, resp. stabilizačních programech. *Střednědobý výhled českých veřejných financí v mezinárodním srovnání* je další studií z dílny Rady, která zasazuje vývoj veřejných financí v ČR do mezinárodního kontextu.

V uplynulém roce Rada také představila *Kalkulačku veřejných příjmů a výdajů státního rozpočtu*. Jedná se o nástroj, který v první řadě umožňuje ve zjednodušené podobě vytvořit vlastní návrh výdajové strany státního rozpočtu. Jeho účelem je přispět k racionalizaci debaty o úpravách výdajové strany státního rozpočtu, kterou si vysoké deficity veřejných financí pravděpodobně vyžádají. Naopak na straně veřejných příjmů *kalkulačka* umožňuje rámcově simulovat očekávané fiskální dopady změn v nastavení hlavních parametrů nejvýznamnějších daní/pojistného v České republice.

V červnu 2021 vydala Rada svou už v pořadí čtvrtou *Zprávu o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí*, kterou následně předložila Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Dokument stejně jako v předchozích letech potvrdil, že české veřejné finance nejsou dlouhodobě udržitelné. Pokud nedojde ke změně v plánované fiskální politice, prolomí Česko takzvanou dluhovou brzdu už kolem roku 2025. Ještě v roce 2020 přitom projekce Rady ukazovaly, že zadlužení na úrovni dluhové brzdy (55 % HDP) by mohlo Česko dosáhnout až v roce 2043. Jediný nepříznivý rok stačil na to, aby se náraz na dluhovou brzdu přiblížil o téměř dvě dekády. Veřejné finance se dostaly pod obrovský tlak kvůli koronavirové pandemii, nicméně fiskální politika během krizového období bohužel obsahovala i nákladná opatření, jež s pandemií nesouvisela.

Pohled zpět do minulosti pak přinesla *Zpráva o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti za rok 2020* vydaná v září 2021. Pravidla rozpočtové odpovědnosti nevydržela ani první významnější krizi od svého přijetí v roce 2017 a byla ihned rozvolněna. Obě novely Zákona uvolnily přípustné strukturální deficity a významně posunuly časový horizont, v němž by se měly veřejné finance vrátit na udržitelnou úroveň. Způsob a podoba novelizace tohoto zákona ukazuje na nepochopení logiky fiskálních pravidel, pro něž je zásadní jejich stabilita a transparentnost. Důsledkem je, že tato pravidla jsou přizpůsobována fiskální politice a nikoliv obráceně. Zároveň to do budoucna omezuje funkčnost fiskálních

pravidel v zajištění jejich hlavního cíle, kterým jsou dlouhodobě udržitelné veřejné finance.

Veřejné finance se v roce 2020 kvůli pandemii COVID-19 dostaly do významné nerovnováhy, jejíž příčinou byl jednak ekonomický pokles a také řada příjmových a výdajových opatření, která měla negativní dopady krize tlumit. To vše ovlivnilo hodnoty ukazatelů, které jsou sledovány v rámci fiskálních pravidel. Nerovnováha veřejných financí však přetrvávala i v roce 2021 a dokonce se dále prohloubila. Podstatně k tomu přispěla řada změn v nastavení daňových a výdajových politik.

Rada v dokumentu dospěla k závěru, že v roce 2020:

- Nedošlo k překročení hraničních hodnot ukazatele výše dluhu sektoru veřejných institucí definovaných v § 14 a § 16 Zákona.
- Při schvalování výše výdajů státního rozpočtu a státních fondů na rok 2020 byl dodržen postup stanovování celkových výdajů sektoru veřejných institucí a odvození výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů. V důsledku pandemie COVID-19 však skutečné výdaje státního rozpočtu a státních fondů významně překročily schválený rámec a také strukturální deficit byl vyšší než limit použitý při odvozování výdajových rámců. Překročení výdajového rámce se ovšem neprojeví na hodnotě nápravné složky, která může ovlivnit výdajový rámec v dalších letech, neboť aktuální znění Zákona její aplikaci v letech 2021 a 2022 zrušilo (viz § 11, 11a, 11b Zákona).
- Hospodaření územních samosprávných celků (a jejich podřízených organizací) nepřináší významná rizika pro celkové výsledky hospodaření sektoru veřejných institucí. Naopak již delší dobu přispívá k jejich stabilizaci, a to platilo i pro rok 2020 navzdory pandemii COVID-19. Také úroveň zadlužení územních samosprávných celků je velmi nízká a jako celek nepředstavuje významný rizikový faktor růstu zadlužení sektoru veřejných institucí.
- K 31. 12. 2020 překračovalo dluhové kritérium definované v § 17 odst. 1 Zákona celkem 575 obcí a žádný kraj. V roce 2020 nesplnilo svou povinnost snížit dluh o Zákonem definovanou minimální úroveň celkem šest obcí. Všechny však ve stanovené lhůtě provedly nápravná opatření, takže nebylo nutné přikročit k pozastavení převodu podílu na výnosu daní.

- Projekce Rady ukazuje, že obecní rozpočty vykazovaly přebytek v roce 2020 i bez příspěvku⁴ poskytnutého státem na základě novely zákona č. 159/2020 Sb. Tento příspěvek však zajistil zvýšení přebytku obcí na úroveň 19 mld. Kč a především zmírnil očekávané zvyšování dluhu územních samosprávných celků.

Rada rovněž i v roce 2021 průběžně sledovala vývoj hospodaření sektoru veřejných institucí, přičemž svůj pohled vždy shrnula v pravidelných čtvrtletních stanoviscích k vývoji hospodaření sektoru veřejných institucí a k nastavení fiskální a rozpočtové politiky.

Kromě výše uvedených činností pak Rada i přes ztíženou podmínky dané koronavirovou pandemií spolupracovala se svými zahraničními partnery z řad mezinárodních organizací sdružujících nezávislé fiskální instituce, jednotlivých fiskálních rad, ratingových agentur, akademických pracovišť či Evropské komise. Na všech těchto úrovních docházelo ke sdílení informací a předávání zkušeností s dopady koronavirové pandemie a opatřeními přijatými v jednotlivých zemích. Předsedkyně Rady rovněž využívala svého zákonného práva účastnit se jednání vlády.

⁴ Jednorázový nevratný příspěvek dle novely zákona č. 159/2020 Sb. za účelem náhrady propadu daňových příjmů v důsledku pandemie COVID-19.

6 Personální zajištění úřadu

Ke dni 31. 12. 2021 měl Úřad celkem 13 zaměstnanců (fyzických osob), tj. 12 přepočtených pracovních úvazků z celkového počtu 12 plánovaných systemizovaných pracovních míst.⁵

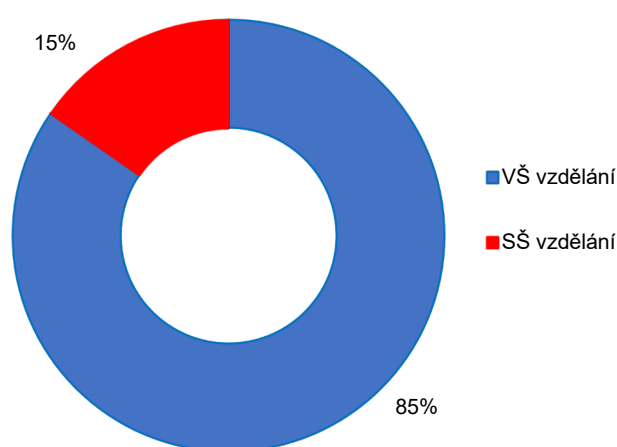
Během roku 2021 ukončil pracovní poměr v Úřadu tiskový mluvčí. Jeho funkci následně převzaly dvě nové zaměstnankyně, každá pracující na poloviční úvazek. Dvě zaměstnankyně ze Sekce makroekonomických a fiskálních analýz nastoupily

na mateřskou dovolenou a nastoupili za ně noví zaměstnanci.

Úřad podporuje zaměstnávání lidí na částečné úvazky, vč. žen na mateřské či rodičovské dovolené. V současné době pracují na částečný úvazek v Úřadu celkem čtyři zaměstnanci.

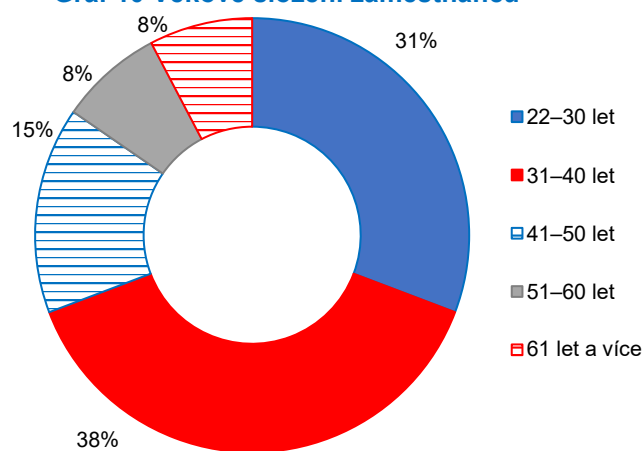
Z celkového počtu 13 zaměstnanců Úřadu je 7 žen a 6 mužů. Celkem 11 zaměstnanců Úřadu má vysokoškolské vzdělání, 2 zbývající mají ukončené středoškolské vzdělání.

Graf 9 Vzdělání zaměstnanců

Zdroj: ÚNRR.

Graf 10 Věkové složení zaměstnanců

Zdroj: ÚNRR.

Pozn.: hodnoty v grafu byly zaokrouhleny na jedno desetinné místo, součet z tohoto důvodu nečiní přesně 100 %.

6.1 Organizační schéma

Úřad má dvě základní organizační jednotky – Sekci správní a Sekci makroekonomických a fiskálních analýz, jež jsou obě přímo podřízeny vedoucímu Úřadu.

Sekce správní má na starosti zajišťování každodenního chodu Úřadu, vedení spisové služby, vedení účetnictví, personální agendu a další administrativní úkoly.

Sekce makroekonomických a fiskálních analýz odpovídá za přípravu odborných materiálů a podkladů důležitých pro plnění úkolů, jež Radě ukládá Zákon. Zaměstnanci zařazení do této sekce vytvářejí makroekonomické a fiskální analýzy, posuzují ekonomické indikátory, vyhodnocují statistická data a plní další odborné úkoly. Podílejí se i na klíčových dokumentech, které Rada pravidelně vydává (např. zpráva o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí a zpráva o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti). Při vypracovávání zprávy o dlouhodobé

udržitelnosti veřejných financí se tato sekce soustřeďuje zejména na projekci vývoje penzijního systému, výdajů a příjmů veřejného zdravotního pojištění, sociálních dávek, výběru daní, úrokových nákladů na obsluhu státního dluhu a projekci vývoje celkového dluhu sektoru veřejných institucí. Sekce se také zabývá velikostí a vlivem cyklické pozice ekonomiky na hospodaření sektoru. Pro svoji práci využívá demografické projekce Českého statistického úřadu a další veřejně dostupná data. Dlouhodobé projekce jsou primárně simulacemi, které vycházejí z poznatků teorie dlouhodobého ekonomického růstu a do kterých vstupují parametry odvozené ze statistik minulého vývoje nebo z ekonometrické analýzy vybraných vztahů. Pro ad hoc analýzy sekce využívá mimo jiné i nástroj EUROMOD, což je mikrosimulační model, který umožňuje rychle vyčíslit efekty navrhovaných úprav DPF0, pojistného a vybraných sociálních dávek.

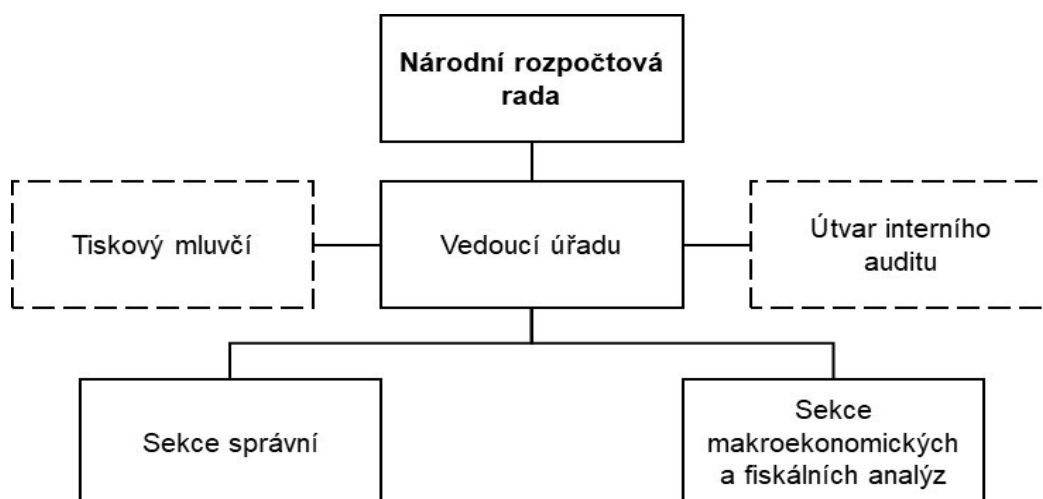
⁵ Jde pouze o pracovní poměry, nejsou zde zahrnuty dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Mimo hlavní strukturu Úřadu stojí funkčně nezávislý útvar interního auditu. Útvar interního auditu zajišťuje provádění vnitřního auditu, který je pro Úřad, jakožto organizační složku státu a samostatnou kapitolu státního rozpočtu (účetní jednotku), povinný ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Útvar interního auditu je přímo podřízený vedoucímu Úřadu,

stejně tak jako tiskový mluvčí, jehož úkolem je především komunikace s veřejností.

V čele Úřadu stojí vedoucí Úřadu, který Úřad řídí a dle Zákona jedná jménem státu v pracovněprávních vztazích. Vedoucího Úřadu jmenuje a odvolává Rada a je přímo podřízený předsedkyni Rady.

Graf 11 Organizační struktura Úřadu

Zdroj: ÚNRR.

7 Zahraniční cesty a mezinárodní spolupráce

Působení Rady a Úřadu se neomezuje pouze na Českou republiku. Mimořádně důležitá je rovněž mezinárodní spolupráce. Rok 2021 byl stejně jako rok 2020 kvůli pandemii COVID-19 velmi specifický a osobnímu setkávání na mezinárodní úrovni nepřál. Členové Rady i odborníci Úřadu se ale zúčastnili mimořádně velkého počtu mezinárodních setkání a konferencí probíhajících v online prostředí, především v rámci mezinárodních platform sružujících nezávislé fiskální instituce.

Na úrovni Evropské unie se jednalo především o komunikaci v rámci Evropské sítě nezávislých fiskálních institucí (EU Independent Fiscal Institutions Network, EU IFIs). Jednání byla zaměřena na sdílení zkušeností s dopady pandemie COVID-19, na nastavení fiskální politiky a na roli fiskálních pravidel a fiskálních rad v této situaci. Stěžejním tématem na těchto setkáních byla i nutnost dlouhodobého dodržování fiskálních pravidel, od kterého se během pandemie kvůli aktivaci obecné únikové doložky upustilo. Tato setkání byla pravidelná a probíhala v průběhu celého roku 2021. Na lednovém jednání se předsedkyně Rady kriticky vyjádřila ke dvojí novelizaci českého Zákona. Na zářijovém jednání EU IFIs objasnili zástupci Úřadu rozdělení pravomocí mezi Radou a Výborem pro rozpočtové prognózy v ČR a opětovně poukázali na negativní dopad dvojí novelizace Zákona na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.

V roce 2021 se zástupci Rady zúčastnili také tří online setkání Evropské sítě nezávislých fiskálních institucí (EUNIFI). Další platformou, na které probíhá debata nezávislých fiskálních institucí v celosvětovém měřítku, je platforma zemí OECD – Network of Parliamentary Budget Officials and Independent Fiscal Institutions (PBO). I v rámci této platformy byla Rada v roce 2021 aktivní.

Mimo to se předsedkyně Rady a její kolegové v roce 2021 zúčastnili řady dalších zahraničních konferencí konaných online. V únoru to byla online konference pořádaná Evropskou fiskální radou (European Fiscal Board) na téma dopadů pandemie COVID-19 na veřejné finance a obzvláště na vládní dluh. Na konferenci se diskutovalo i dodržování fiskálních pravidel v této nelehké době. Hlavním poselstvím z konference bylo, že v „dobrých časech“ by fiskální politika měla vytvářet rezervy na „horší časy“, tedy chovat se proticyklicky.

V listopadu proběhla konference pořádaná Rakouskou národní bankou ve spolupráci s Evropskou investiční bankou o evropské hospodářské integraci (CEEI). V prosinci se pak předsedkyně Rady spolu s dalšími zaměstnanci Úřadu zúčastnila webináře, který organizovalo Generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti Evropské komise

(DG ECFIN). Na tomto webináři proběhla diskuze o potřebě zjednodušit roztříštěná a nepřehledná fiskální pravidla v EU, která by pomohla snížit hlavní negativa fiskální politiky (např. procykličnost, nedodržování fiskálních pravidel, nedostatečný akcent na prorůstově působící fiskální politiku apod.). V listopadu se předsedkyně Rady zúčastnila Evropského bankovního kongresu pořádaného Evropskou centrální bankou, který se konal také online.

V roce 2021 uskutečnili zástupci Rady několik online setkání se zahraničními institucemi, které projevily zájem o bližší informace ohledně makroekonomické a fiskální situace v Česku. V lednu se zástupci Rady setkali s představiteli ratingové agentury Moody's, kteří se během své pravidelné hodnotící návštěvy zajímali mimo jiné o to, jaký bude dopad daňové reformy schválené koncem roku 2020 na státní rozpočet a jaký vliv očekává Rada pro dlouhodobou udržitelnost veřejných financí. Otázky k debatě směřovaly také k novým programům finanční podpory EU či k problémům souvisejícím se stárnutím populace. Tématem této schůzky byly i rozpočty obcí.

Následovalo červnové setkání s delegací Mezinárodního měnového fondu. Se zástupci MMF byl diskutován především výsledek hospodaření za rok 2020 a vývoj českého veřejného dluhu, dále udržitelnost českých veřejných financí a plánované tempo fiskální konsolidace. Tématem byl i rozpočet na rok 2021 a plány na rok 2022, včetně daňových a výdajových opatření a jejich dopadu na veřejné finance.

V listopadu se zástupci Rady setkali v Praze se zahraničními hosty z MMF v rámci jejich mise k sestavení zprávy o České republice a jejím ekonomickém vývoji (tzv. „Article IV/Country Report“). Opět byl diskutován státní rozpočet, vývoj veřejného dluhu a udržitelnost veřejných financí. Mimo to se probírala opatření související s pandemií COVID-19 a jejich vliv na veřejné finance. Došlo i na téma udržitelnosti důchodového systému.

Během roku 2021 sdílela Rada informace o svých aktivitách a stanoviscích také prostřednictvím různých mezinárodních dotazníků a šetření. Rada intenzivně spolupracovala především s EU IFIs. Tomuto sdružení evropských nezávislých fiskálních institucí Rada zaslala informace o fiskální politice do dvou vydání „Fiscal Monitor“, která vyšla v březnu a červnu 2021. Kromě obvyklých základních informací se březnové číslo ohlíželo za pandemickým rokem 2020 a shrnovalo předběžné dopady pandemie na veřejné finance u ekonomik členů EU IFIs. Červnové vydání bylo zaměřeno na zhodnocení konvergenčních a stabilizačních programů, Plánu oživení a odolnosti (Recovery and Resilience Plan, RRP) z pohledu jednotlivých nezávislých fiskálních institucí. Dále během roku 2021 Rada odpovídala

a reagovala na další četné dotazníky a aktualizace informací pro EU IFIs.

Rada však spolupracovala také s ostatními organizacemi. Během léta 2021 se na Radu obrátilo DG ECFIN s žádostí o vyplnění dotazníku, který se zaměřuje na vyhodnocování informací o jednotlivých evropských nezávislých fiskálních institucích. Tyto informace pak slouží pro vytvoření tzv. SIFI indexu, který zachycuje hlavní charakteristiky nezávislých fiskálních institucí v EU.

Rada dále přispívala aktuálními informacemi o své činnosti a kompetencích také do databáze OECD o rozpočtových výborech a nezávislých fiskálních institucích. Tato databáze byla na webových stránkách OECD zveřejněna na konci roku.

V roce 2021 byla Rada nově zařazena do aktualizovaných databází nezávislých fiskálních institucí a fiskálních pravidel MMF, která byla publikována v lednu 2022.

8 Vzdělávání

I v roce 2021 se zaměstnanci Úřadu navzdory ztíženým podmínkám účastnili vzdělávacích akcí, jejichž prostřednictvím rozšiřovali své znalosti, které jsou nezbytnou podmínkou pro jejich odborný růst.

V březnu se analytici Úřadu zúčastnili například třídenního interního semináře, na kterém se zdokonalili v oblasti národního účetnictví.

Během léta pak analytici Úřadu absolvovali online výukový program DataCamp zaměřený na práci v softwarovém rozhraní RStudio, které při své práci velmi často používají k modelování a ke statistickým či ekonomickým odhadům. V současné době slouží tento program především k modelování demografických projekcí či mezigeneračních účtů, v budoucnu ho zaměstnanci plánují využívat i pro další oblasti.

V říjnu se jeden z analytiků Úřadu zúčastnil 14denního online kurzu organizovaného MMF. Tento kurz se věnoval tématu dluhové dynamiky. V prosinci se zaměstnanci Úřadů zúčastnili interního semináře, který se věnoval mediální komunikaci a tvůrčímu psaní.

Vzdělávacích akcí se kromě analytiků Úřadu účastnili také zaměstnanci Sekce správní. Ti absolvovali na podzim roku 2021 školení týkající se nové verze spisové služby AthenA a během roku se zúčastnili také řady webinářů. Šlo o webináře o novinkách ve spisové a skartační službě, o změnách ve mzdové účtárně, o porozumění GDPR, o finanční a řídicí kontrole či o změnách v oblasti fondu kulturních a sociálních potřeb a sociálních fondů.

9 Komunikace s veřejností a médii

Komunikace Úřadu a Rady s veřejností a médii v roce 2021 byla vzhledem k okolnostem opět velmi intenzivní. Média i široká veřejnost věnovaly oblasti veřejných financí pozornost především z důvodu navyšování plánovaného rozpočtového schodku v důsledku koronavirové pandemie. K většímu zájmu o veřejné finance přispělo i zrušení zdanění superhrubé mzdy a dopad tohoto opatření na státní rozpočet. V roce 2021 proběhly také volby do Poslanecké sněmovny, díky nimž se téma udržitelnosti veřejných financí dostalo rovněž do popředí.

K pozornosti médií a veřejnosti přispěly také studie a podkladové materiály, jež Úřad a Rada publikovaly v reakci na vývoj veřejných financí.

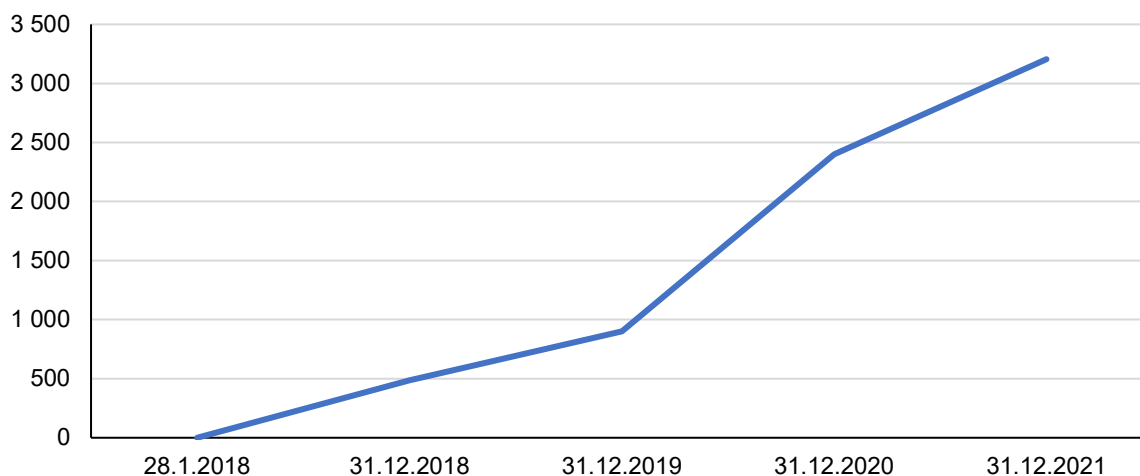
Úřad i Rada komunikovaly v roce 2021 s médii a veřejností prostřednictvím mnoha nástrojů a kanálů. V první řadě šlo o vlastní webové stránky na doméně www.unrr.cz. Na nich bylo v roce 2021 publikováno celkem 31 článků o aktuálním dění přímo v Úřadu, Radě či v oblasti veřejných financí. Dále byly na webových stránkách zveřejňovány veškeré zprávy,

sdělení, stanoviska, studie a další oficiální materiály vydávané Radou či Úřadem.

Veřejnost využívala pro komunikaci s Úřadem nejen oficiální kontaktní e-mail a podatelnu, ale také kontaktní formulář, který je na webových stránkách k dispozici. Plynulé informování médií a zpracovávání odpovědí na novinářské dotazy pak zajišťoval tiskový mluvčí, přičemž v médiích vystupovali především členové Rady, příležitostně doplňovaní analyticky Úřadu.

Dalšími prostředky ke komunikaci s širokou veřejností byly v roce 2021 sociální sítě, které jsou hojně sledovány i zástupci médií. Rada intenzivně využívá svůj účet na sociální síti Twitter (@rozpocetova_rada), na kterém zveřejňuje informace o své činnosti či o tématech, jež s touto činností souvisejí. V roce 2021 bylo na twitterovém účtu Rady publikováno přes 200 příspěvků, které se uživatelům dohromady zobrazily celkem 1 121 100krát. Ve stejném období přibylo účtu @rozpocetova_rada přes 800 sledujících. Celkem tak nyní tento účet sleduje již 3 205 osob.

Graf 12 Nárůst počtu sledujících účtu Rady na sociální síti Twitter

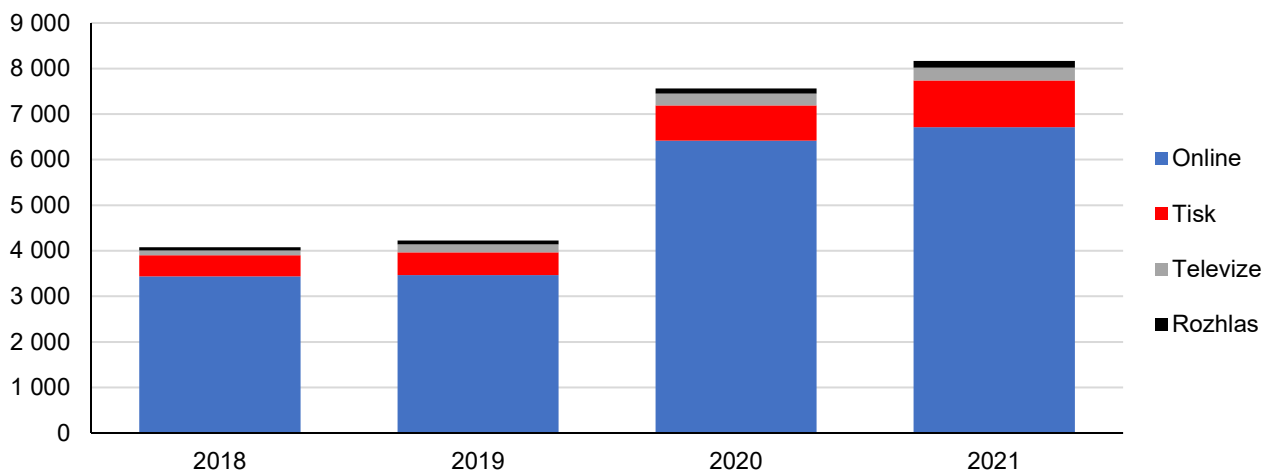
Zdroj: Twitter.

Kromě účtu na sociální síti Twitter Rada používá i svůj účet na sociální síti LinkedIn, na kterém byla v roce 2021 mnohem aktivnější, než v roce předchozím.

Vyjma sociálních sítí Rada i Úřad komunikují s médii také prostřednictvím tiskových zpráv a sdělení. Ty byly v roce 2021 rozesílány médiím například u příležitosti vydání Zprávy o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí, u příležitosti zasedání Výboru. Jejich prostřednictvím byla média také informována

o zvolení nového člena Rady. Nad rámec tiskových zpráv, stanovisek a sdělení poskytli členové Rady a zaměstnanci Úřadu v roce 2021 médiím řadu rozhovorů, vyjádření či odpovědí na novinářské dotazy.

Rok 2021 nicméně, stejně jako rok předchozí, přinesl utlumení dalšího kanálu, kterým členové Rady a zástupci Úřadu komunikují s veřejností, a to osobní účasti na konferencích, přednáškách a obdobných akcích. Ty se buď z bezpečnostních důvodů nekonaly vůbec, nebo byly přesunuty do online prostředí.

Graf 13 Počet článků zmiňujících téma veřejných financí

Zdroj: Monitora.

9.1 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Úřad patří podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, mezi subjekty, které mají povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. V souladu s ustanovením § 18 tohoto zákona zveřejňuje každý rok Úřadzprávu o své činnosti v oblasti poskytování informací, nejvíce tomu bylo v roce 2021.

Úřad v roce 2021 postupoval v oblasti poskytování informací v souladu s uvedeným zákonem a dalšími platnými právními předpisy.

Úřad obdržel v roce 2021 celkem tři podání podle Zákona. Ve srovnání s rokem 2020 představoval takový

počet žádostí o informace meziroční nárůst, protože v roce 2020 Úřad žádnou žádost o informace podle zákona neobdržel.

Žádosti obdržené v roce 2021 byly přijaty elektronicky prostřednictvím datové schránky. Ani jedna ze žádostí se nevztahovala k působnosti Úřadu a všechny proto byly odloženy.

Nebyla přijata žádná odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Úřad neobdržel žádné stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace.

Tabulka 4 Žádosti o informace v roce 2021

	Počet
Obdržené žádosti o informace	3
Vydaná rozhodnutí o odmítnutí žádosti	0
Vydaná rozhodnutí o odložení žádosti	3
Podaná odvolání proti rozhodnutí	0
Opis podstatných částí každého rozsudku soudu	0 (žádný rozsudek nebyl vydán)
Stížnosti podané podle § 16a	0
Poskytnuté výhradní licence	0

Zdroj: ÚNRR.

Tabulka 5 Přehled přijatých žádostí o informace v roce 2021

Číslo jednací	Datum přijetí	Předmět žádosti	Vyřízeno dne	Způsob vyřízení	Podané odvolání proti rozhodnutí
ÚNRR - 1473/2021	08.07.2021	stížnost na činnost soudu	12.07.2021	odložení žádosti	ne
ÚNRR - 1539/2021	27.07.2021	stížnost na činnost soudu	29.07.2021	odložení žádosti	ne
ÚNRR - 1781/2021	01.10.2021	stížnost na činnost soudu	11.10.2021	odložení žádosti	ne

Zdroj: ÚNRR.

10 Hospodaření s rozpočtovými prostředky

Zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, v platném znění, obsahuje pro kapitolu 359 – Úřad Národní rozpočtové rady celkové příjmy ve výši 0 Kč a celkové výdaje ve výši 25 075,53 tis. Kč. Z celkového objemu výdajů bylo čerpáno 23 738,75 tis. Kč, tj. rozpočet byl čerpán na 94,67 %. Do rozpočtu byly zapojeny nároky z nespoteřbovaných výdajů ve výši 8 113,23 tis. Kč. Na základě ustanovení § 25a zákona 218/2000 Sb. bylo

39,21 tis. Kč vázáno za neobsazené místo. Konečný rozpočet výdajů tedy dosáhl výše 33 149,55 tis. Kč.

Rozpočtové prostředky byly vynakládány na úkoly vyplývající ze Zákona. Závazné ukazatele rozpočtu nebyly v průběhu roku 2021 změněny. Všechny závazné ukazatele stanovené v rozpočtu byly dodrženy.

Tabulka 6 Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2021 (v tis. Kč)

Název ukazatele	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost	Plnění (%)
SOUHRNNÉ UKAZATELE					
Příjmy celkem	0,00	0,00	0,00	15,01	x
Výdaje celkem	25 075,53	25 075,53	33 149,55	23 738,75	94,67
SPECIFICKÉ UKAZATELE - PŘÍJMY					
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery cel.	0,00	0,00	0,00	15,01	x
<i>v tom: příjmy z rozpočtu Evropské unie bez SZP</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	x
Ost. nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery	0,00	0,00	0,00	15,01	x
SPECIFICKÉ UKAZATELE - VÝDAJE					
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů ÚNRR	25 075,53	25 075,53	33 149,55	23 738,75	94,67
PRŮŘEZOVÉ UKAZATELE					
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	13 428,69	13 428,69	14 539,55	13 516,67	100,66
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	4 538,90	4 538,90	5 175,68	4 473,22	98,55
Základní příděl fondu kulturních a sociálních potřeb	157,54	157,54	165,57	159,78	101,42
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměst. na sl. míst	7 827,09	7 827,09	8 294,97	7 973,51	101,87
Platy zaměstnanců na služebních místech dle z. o stát. službě					
Platy zaměst. v prac. poměru odv. od platů ústavních činitelů					
Výdaje spolufinancované z rozpočtu EU bez SZP					
<i>v tom: ze státního rozpočtu</i>					
Podíl rozpočtu Evropské unie					
Výdaje vedené v info. sys. program. financování EDS/SMVS	350,00	350,00	1 032,98	71,21	20,35

Zdroj: ÚNRR.

V roce 2021 bylo Úřadu přiděleno na platy zaměstnanců celkem 7 827,09 tis. Kč a bylo čerpáno 7 973,51 tis. Kč, tj. 101,87 % rozpočtu po změnách. Byly zapojeny nároky z nespoteřbovaných výdajů (NNV) ve výši 496,76 tis. Kč. Na základě ustanovení § 25a zákona 218/2000 Sb., v platném znění, bylo

28,88 tis. Kč vázáno za neobsazené místo. Konečný rozpočet tedy činil 8 294,97 tis. Kč a byl čerpán na 96,1 %. Průřezový ukazatel „platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech“ byl dodržen.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců v celoročním vyjádření je 11,74, tj. 97,8 % z celkového schváleného počtu 12 plánovaných systemizovaných pracovních míst v celoročním vyjádření. Průměrný měsíční hrubý plat zaměstnanců Úřadu činil 56 598 Kč. Výše průměrného platu je ovlivněna skutečností, že 85 % zaměstnanců Úřadu má vysokoškolské vzdělání.

Na platy představitelů Rady bylo Úřadu přiděleno 4 701,6 tis. Kč a čerpáno bylo 4 701,6 tis. Kč, tj. 100 % rozpočtu po změnách. Byly zapojeny NNV ve výši 290,11 tis. Kč. Konečný rozpočet tedy činil 4 991,71 tis. Kč.

Na ostatní osobní výdaje byla přidělena částka 900 tis. Kč, která byla čerpána ve výši 841,56 tis. Kč, tj. 93,51 % rozpočtu po změnách. Byly zapojeny NNV ve výši 352,87 tis. Kč. Konečný rozpočet tedy činil 1 252,87 tis. Kč. Tyto prostředky byly využity na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, zejména na úhradu činností odborníků v oblasti makroekonomických a fiskálních analýz, které si Úřad nemůže vzhledem k počtu systemizovaných míst a objemu prostředků na platy dovolit zaměstnat v pracovním poměru, a dále na činnost interního auditora dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V neposlední řadě byly tyto finance použity na výdaje administrativních pracovníků, kteří pracují jako zástup či výpomoc pro ostatní zaměstnance. Průřezový ukazatel stanovený pro platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci byl dodržen.

K 1. 1. 2022 činil objem NNV celkem 9 411 tis. Kč, z toho na profilující výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci kromě platů státních zaměstnanců připadalo 1 023 tis. Kč a na profilující výdaje

na programové financování (programy podle ustanovení § 13 odst. 3 rozpočtových pravidel) 962 tis. Kč. Na neprofilující výdaje připadalo 7 426 tis. Kč.

Hlavním důvodem nespotřebování všech přidělených rozpočtových prostředků za rok 2021 jsou úspory v oblasti běžných a kapitálových výdajů. Nižší čerpání kapitálových výdajů vzniklo z důvodu nečerpání kapitálových výdajů na pořízení analytických programů pro zaměstnance, neboť programy byly zakoupeny pod částkou 60 tis. Kč, tudíž byly realizovány z běžných výdajů.

Nejvýznamnější úspory v oblasti běžných výdajů bylo způsobeno pandemií COVID-19, která vypukla na jaře 2020. Z tohoto důvodu byl realizován pouze zlomek služebních cest členů Rady a zaměstnanců Úřadu. Většina konferencí se během roku odehrávala v online prostředí, díky čemuž byl rozpočet na cestovné a účastnické poplatky na konference čerpán minimálně.

NNV Úřad využije na úhradu provozních výdajů, které byly v návrhu rozpočtu na rok 2022 poníženy o 2,3 mil. Kč (30 %) oproti údajům uvedených ve schváleném střednědobém výhledu rozpočtu na rok 2022. Dále počítáme s využitím NNV v oblasti kapitálových výdajů na pořízení nových webových stránek.

V kapitole 359 – ÚNRR bylo v roce 2021 v souladu s rozpočtovými pravidly provedeno celkem dvanáct rozpočtových opatření. Prostřednictvím rozpočtových opatření byly realizovány přesuny finančních prostředků v rámci schváleného rozpočtu, které sloužily k pokrytí rozpočtově nezajištěných potřeb a k hospodárnému využití rozpočtových prostředků.

11 Kontrolní činnost

11.1 Vnitřní kontroly

Úřad zajišťuje v rámci vnitřního kontrolního systému finanční kontrolu vycházející ze současně platných legislativních ustanovení, konkrétně pak zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění, a prováděcí vyhlášky Ministerstva financí ČR č. 416/2004 Sb.

Vnitřní kontrolní systém je v Úřadu vymezen samostatným dokumentem *Směrnice k zabezpečení finanční kontroly a podpisová oprávnění Úřadu Národní rozpočtové rady*, v platném znění, která nastavuje koncepční rámec finanční kontroly v podobě tří základních pilířů:

- systému řídicí kontroly (příkazci operací, správci rozpočtu a hlavní účetní),
- systému interního auditu,
- systému vnitřní kontroly.

V roce 2021 probíhaly řídicí kontroly účelnosti a účelovosti použití finančních prostředků ze všech veřejných finančních podpor po linii řízení.

Následnou kontrolou prověřované doklady dokazují, že nebyly zjištěny případy, kdy by nebylo podpisem stvrzeno provedení řídicí kontroly příkazci operací před i po uskutečnění operace, kontroly správci rozpočtu před uskutečněním operace a hlavního účetního po uskutečnění operace.

O výsledcích předběžné a průběžné kontroly byl informován interním auditorem vedoucí Úřadu, který výsledky těchto kontrol projednával na poradách vedení Úřadu.

Útvar interního auditu vykonával svoji činnost na základě schváleného ročního plánu.

11.2 Vnější kontroly

V Úřadu byla v roce 2021 provedena kontrola Ministerstvem vnitra zaměřena na dodržování

11.3 Audit účetní závěrky

Účetní závěrka Úřadu za rok 2021 byla ověřena nezávislým auditorem.

1. Významným úkolem realizovaných auditních činností bylo prověření naplňování požadavku § 26 („předběžná kontrola“) a § 27 („následná kontrola“) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole u:
 - a. Nákupu zboží a služeb za období:
 - i. červenec až prosinec 2020,
 - ii. leden až červen 2021,
 - b. u pracovních cest pracovníků Úřadu v roce 2020.
2. Další auditní činnost byla zaměřena na prověření:
 - a. Předpisové základny Úřadu Národní rozpočtové rady,
 - b. Prověření využívání služebních vozidel Úřadu, dle Směrnice č. 2/2019,
 - c. Audit evidence majetku v letech 2019 a 2020,
 - d. Stavu předpisové základny Úřadu a prověření vnitřního řídicího a kontrolního systému uvnitř Úřadu.
3. Nedílnou součástí činnosti interního auditu v roce 2021 byla i spolupráce s útvaru MF ČR (Centrální harmonizační jednotkou a Auditním orgánem).

zákona č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

12 Předpokládaný vývoj do budoucna

NRR bude i v roce 2022 opět s plným nasazením plnit svoje zákonné povinnosti.

V září 2022 vydáme v pořadí již pátou Zprávu o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí a Zprávu o plnění pravidel rozpočtové odpovědnosti za rok 2021. Nad rámec povinností daných zákonem se pak budeme opět snažit reagovat na aktuální dění prostřednictvím odborných informačních a výzkumných studií na témata spojená s veřejnými financemi.

Přepracovaný návrh státního rozpočtu na rok 2022 je prvním krokem na cestě ke skutečné konsolidaci veřejných financí, které se v posledních dvou letech ocitly na neudržitelné dráze a očekávané tempo nárůstu poměru veřejného dluhu k HDP se začalo odchýlovat nejen od zemí, s nimiž jsme se v minulosti srovnávali, ale často i od zemí, s nimiž jsme se nikdy srovnávat nechtěli.

Jde však teprve opravdu o první krok, kterým konsolidační úsilí nemůže končit, ale kterým naopak začíná. V předchozích letech fiskální politika neplnila svou stabilizační funkci a do ekonomiky přišlo

prostřednictvím procyklického růstu veřejných výdajů a snižování daní nadměrné množství peněz.

Vývoj veřejných financí v roce 2022 je zatížený mnoha nejistotami. Ač se může zdát, že pandemie COVID-19 postupně odeznívá, nemusí být zdaleka u konce, a na podzim může dojít opět k zhoršení epidemiologické situace.

Vláda bude rovněž nucena řešit změnu v oblasti energetické bezpečnosti v důsledku vojenského konfliktu na Ukrajině. Kromě navýšení výdajů na bezpečnost a obranu země bude nutné jednoznačně snížit závislost na ruském plynu. V neposlední řadě je potřeba počítat s výdaji na ubytování a dočasnou adaptaci válečných uprchlíků z Ukrajiny v naší společnosti.

Rozsah dopadů probíhajícího konfliktu na veřejné rozpočty nelze nyní seriózně vyčíslit, neboť vše bude ovlivněno zejména jeho délkou a intenzitou. I v takto obtížné situaci by si však veřejné rozpočty měly udržet elementární říditelnost a udržitelnost, která bude základem prosperity celé ekonomiky v okamžiku, kdy konflikt na Ukrajině skončí.